

కరెంట్ అఫైర్స్ 25 సెప్టెంబర్ 2025

PIB కరెంట్ అఫైర్స్

వార్తల్లో వ్యక్తి

ప్రముఖ కన్నడ రచయిత శ్రీ ఎస్.ఎల్. భైరప్ప ఇటీవల మరణించారు. అతని ప్రముఖ అవార్డులలో పద్మభూషణ్, పద్మశ్రీ, సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు, సరస్వతి సమ్మాన్ మొదలైన అవార్డులు ఉన్నాయి.

2277 కోట్లతో DSIR పథకానికి క్యాబినెట్ ఆమోదం తెలిపింది

ప్రధాన మంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోదీ అధ్యక్షతన సమావేశమైన కేబినెట్, “సామర్థ్య పెంపు మరియు మానవ వనరుల అభివృద్ధి”పై శాస్త్రీయ మరియు పారిశ్రామిక పరిశోధన విభాగం/సెంటిఫిక్ అండ్ ఇండస్ట్రియల్ రీసెర్చ్ (DSIR/CSIR) పథకానికి ఆమోదం తెలిపింది. 2021-22 నుండి 2025-26 వరకు మొత్తం రూ.2277.397 కోట్లను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది.

భారతదేశం మరియు ఆస్ట్రేలియా పరస్పర గుర్తింపు ఏర్పాటు (MRA)

భారతదేశం మరియు ఆస్ట్రేలియా సేంద్రీయ ఉత్పత్తుల కోసం పరస్పర గుర్తింపు ఒప్పందం (MRA)పై సంతకం చేశాయి. ఈ ఒప్పందం క్రింద ఉన్న సేంద్రీయ ఉత్పత్తులు ప్రాసెస్ చేయని మొక్కల ఉత్పత్తులు (సముద్రపు పాచి, జల మొక్కలు, గ్రీన్ హౌస్ పంటలు మినహా), మొక్కల మూలం యొక్క ప్రాసెస్ చేయబడిన ఆహారాలు, వైన్. సేంద్రీయ ఉత్పత్తులకు 30-40% అధిక ధరల వల్ల రైతులు లబ్ధి పొందుతున్నారు.

ఆస్ట్రేలియాకు భారతదేశం యొక్క సేంద్రీయ ఎగుమతులు (FY 2024-25):

- USD 8.96 మిలియన్లు
- 2,781.58 మెట్రిక్ టన్నులు
- ప్రధాన ఎగుమతులు: సైలియం పొట్టు, కొబ్బరి పాలు, బియ్యం.

వస్తువులు మరియు సేవల పన్ను అప్పీలేట్ ట్రిబ్యునల్ (GSTAT)

కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి గూడ్స్ అండ్ సర్వీసెస్ ట్యాక్స్ అప్పీలేట్ ట్రిబ్యునల్ (GSTAT)ని ప్రారంభించారు. ఈ ట్రిబ్యునల్ యొక్క ఉద్దేశ్యం GST వివాద పరిష్కారానికి ఒక ప్రత్యేక, దేశవ్యాప్త ఫోరమ్ను అందించడం.

ముఖ్య లక్షణాలు:

ReadingRoomz

- న్యూఢిల్లీలోని ప్రిన్సిపల్ బెంచ్ మరియు భారతదేశంలోని 45 ప్రదేశాలలో 31 రాష్ట్ర బెంచ్లు.
- సభ్యులు: 2 జ్యూడిషియల్ సభ్యులు, 1 సాంకేతిక సభ్యుడు (కేంద్రం), 1 సాంకేతిక సభ్యుడు (రాష్ట్రం).

లడఖ్కు 6వ షెడ్యూల్ హోదా మరియు రాష్ట్ర హోదా

10 సెప్టెంబర్ 2025న, వాతావరణ కార్యకర్త సోనమ్ వాంగ్చుక్ లడఖ్కు 6వ షెడ్యూల్ హోదా మరియు రాష్ట్ర హోదాను డిమాండ్ చేస్తూ నిరాహారదీక్ష ప్రారంభించారు.

భారత ప్రభుత్వం అపెక్స్ బాడీ లేహ్ మరియు కార్గిల్ డెమోక్రాటిక్ అలయన్స్ (KDA)తో హై-పవర్డ్ కమిటీ (HPC), సబ్-కమిటీ మరియు అనేక అనధికారిక సమావేశాల ద్వారా చురుకుగా పాల్గొంటోంది.

లడఖ్పై హై-పవర్డ్ కమిటీ (HPC) హోం వ్యవహారాల సహాయ మంత్రి శ్రీ నిత్యానంద రాయ్ అధ్యక్షతన ఉంది.

చర్చల ముఖ్య ఫలితాలు:

- లడఖ్లో షెడ్యూల్డ్ తెగ రిజర్వేషన్లు 45% నుండి 84%కి పెంపు
- కౌన్సిల్లలో మహిళలకు 1/3వ వంతు రిజర్వేషన్
- భోటీ మరియు పుర్గి అధికారిక భాషలుగా ప్రకటించబడ్డాయి
- 1,800 పోస్టుల భర్తీ ప్రక్రియ ప్రారంభమైంది

రాజ్యాంగంలోని 6వ షెడ్యూల్

రాజ్యాంగంలోని ఆరవ షెడ్యూల్ (ఆర్టికల్స్ 244(2) మరియు 275(1)) ఈశాన్య రాష్ట్రాల్లోని గిరిజన ప్రాంతాల పరిపాలన కోసం ప్రత్యేక నిబంధనలను అందిస్తుంది. పాలనలో స్వయంప్రతిపత్తి కల్పించడం ద్వారా గిరిజన సంస్కృతి, ఆచారాలు మరియు పరిపాలనను రక్షించడం దీని ప్రధాన లక్ష్యం. ఆరవ షెడ్యూల్ నాలుగు ఈశాన్య రాష్ట్రాలైన అస్సాం, మేఘాలయ, త్రిపుర మరియు మిజోరంలకు వర్తిస్తుంది.

ముఖ్య లక్షణాలు:

- అటానమస్ డిస్ట్రిక్ట్ కౌన్సిల్స్ (ADCలు): ప్రతి గిరిజన ప్రాంతం స్వయంప్రతిపత్తి జిల్లా కౌన్సిల్ (25 మంది సభ్యులు: కౌన్సిల్ రాష్ట్రాల్లో 30 సీట్లు) ద్వారా పాలించబడుతుంది.
- కౌన్సిల్లు పేర్కొన్న విషయాలపై శాసన మరియు న్యాయపరమైన అధికారాలను కలిగి ఉంటాయి. ADCలు భూమి, అడవులు, సాగు, గ్రామ పరిపాలన, ఆస్తి వారసత్వం, వివాహం మరియు విడాకులు, తెగల సామాజిక ఆచారాలు వంటి విషయాలపై చట్టాలు చేయవచ్చు.
- ఈ చట్టాలకు గవర్నర్ ఆమోదం అవసరం.

ReadingRoomz

- న్యాయ అధికారాలు: గిరిజన వివాదాల విచారణ కోసం జిల్లా కౌన్సిల్లు కోర్టులను ఏర్పాటు చేయవచ్చు.
- ఆర్థిక అధికారాలు: భూమి & భవనాలు, ప్రయాణీకులు మరియు వస్తువులపై టోల్లు, వాహనాలు, పడవలు, వస్తువుల ప్రవేశం, జంతువులు మరియు వ్యాపారాలపై పన్నులు విధించే మరియు వసూలు చేసే అధికారం.

గవర్నర్ పాత్ర:

- గవర్నర్లు ADCల కింద ప్రాంతాలను పెంచవచ్చు/తగ్గించవచ్చు.
- ADCలు రూపొందించిన చట్టాలను గవర్నర్లు సవరించవచ్చు లేదా రద్దు చేయవచ్చు.

వేవ్ X స్ట్రాప్ యాక్సిలరేటర్ ప్లాట్ఫారమ్

సమాచార & ప్రసార మంత్రిత్వ శాఖ తన WaveX స్ట్రాప్ యాక్సిలరేటర్ ప్లాట్ఫారమ్ క్రింద ఏడు కొత్త ఇంక్యుబేషన్ సెంటర్లను ప్రారంభించింది, మీడియా, వినోదం మరియు AVGC-XR (యానిమేషన్, విజువల్ ఎఫెక్ట్స్, గేమింగ్, కామిక్స్ & ఎక్స్టెండెడ్ రియాలిటీ) రంగ స్ట్రాప్లకు మద్దతు ఇవ్వడానికి అంకితం చేయబడింది.

కొత్త కేంద్రాలను నిర్వహిస్తున్న సంస్థలు:

- ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మాస్ కమ్యూనికేషన్ (IIMC): ఢిల్లీ, జమ్ము, దెంకనల్ (ఒడిశా), కొట్టాయం (కేరళ), అమరావతి (మహారాష్ట్ర)
- ఫిల్మ్ అండ్ టెలివిజన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియా (FTII), పూణే
- సత్యజిత్ రే ఫిల్మ్ అండ్ టెలివిజన్ ఇన్స్టిట్యూట్ (SRFTI), కోల్కతా

కార్మిక & ఉపాధి మంత్రిత్వ శాఖ జెప్టోతో ఒక అవగాహన ఒప్పందంపై సంతకం చేసింది నేషనల్ కేరీర్ సర్వీస్ (NCS) పోర్టల్ ద్వారా ఉద్యోగావకాశాలు మరియు యువత ఉపాధిని మెరుగుపరచడానికి Zeptoతో కార్మిక & ఉపాధి మంత్రిత్వ శాఖ ఒక అవగాహన ఒప్పందంపై సంతకం చేసింది.

హిందూ కరెంట్ అపైర్స్

2021, 2022 మరియు 2023 సంవత్సరాలకు కలైమామణి అవార్డులు

తమిళనాడు ప్రభుత్వం 2021, 2022 మరియు 2023 సంవత్సరాలకు కలైమామణి అవార్డులను ప్రకటించింది.

ప్రముఖ గ్రహీతలు

నటీనటులు: S.J. సూర్య, సాయి పల్లవి, విక్రమ్ ప్రభు, జయ వి.సి. గుగనాథన్, కె. మణికందన్, ఎం. జార్జ్ మేరియన్

ReadingRoomz

చిత్ర దర్శకుడు: లింగుసామి

సంగీత దర్శకుడు: అనిరుద్ రవిచందర్

ప్రత్యేక అవార్డులు:

సాహిత్యానికి భారతీయార్ అవార్డు: ఎన్. మురుగేశ పాండియన్

ఎం.ఎస్. సంగీతానికి సుబ్బులక్ష్మి అవార్డు: పద్మభూషణ్ కె.జె. యేసుదాస్

జమిలి ఎన్నికలపై సంయుక్త పార్లమెంటరీ కమిటీ (JPC).

జమిలి ఎన్నికలపై జాయింట్ పార్లమెంటరీ కమిటీ (JPC) ఇటీవల ప్రముఖ ఆర్థికవేత్తలు మాంటెక్ సింగ్ అహ్లావాలియా, అరవింద్ పనగారియా మరియు సుర్జిత్ S. భల్లాతో సమావేశమై సమకాలీకరించబడిన పోల్స్ యొక్క ఆర్థిక పరిణామాలపై చర్చించారు. జాయింట్ పార్లమెంటరీ కమిటీ హెడ్: BJP MP P.P. చౌదరి.

AI సృష్టించిన కంటెంట్ దుర్వినియోగానికి వ్యతిరేకంగా వ్యక్తిత్వ హక్కులు

AI రూపొందించిన కంటెంట్ మరియు వస్తువుల ద్వారా వారి పేర్లు, చిత్రాలు మరియు వాయిస్‌లను దుర్వినియోగం చేయకుండా బాలీవుడ్ ప్రముఖుల వ్యక్తిత్వ హక్కులను పరిరక్షిస్తూ ఢిల్లీ హైకోర్టు ఇటీవల ముఖ్యమైన ఆదేశాలు జారీ చేసింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 - ప్రతి వ్యక్తి యొక్క గోప్యత మరియు గౌరవాన్ని కాపాడుతుంది. ప్రీడమ్ ఆఫ్ స్పీచ్: పేరడీ, వ్యంగ్యం, విమర్శలు మరియు వార్తలు ఆర్టికల్ 19(1)(ఎ) కింద రక్షించబడతాయని, అయితే అనుమతి లేకుండా వాణిజ్యపరమైన దోపిడీ చట్టవిరుద్ధమని కోర్టులు స్పష్టం చేశాయి.

UPIని ప్రారంభించేందుకు NPCI ఖతార్ నేషనల్ బ్యాంక్‌తో భాగస్వామ్యం కుదుర్చుకుంది

నేషనల్ పేమెంట్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (NPCI) ఇంటర్నేషనల్ పేమెంట్స్ లిమిటెడ్ (NIPL) QR కోడ్ ఆధారిత యూనిఫైడ్ పేమెంట్స్ ఇంటర్‌ఫేస్ (UPI) అంగీకారాన్ని ఖతార్ అంతటా ప్రారంభించేందుకు ఖతార్ నేషనల్ బ్యాంక్ (QNB)తో భాగస్వామ్యం కుదుర్చుకుంది. UPI ఇప్పుడు ఖతార్‌లోని QNB-ఆర్జిత వ్యాపారి అవుట్‌లెట్‌లలో ఆమోదించబడుతుంది. ఇది పర్యాటక ఆకర్షణలు, రిటైల్ దుకాణాలు మరియు డ్యూటీ-ఫ్రీ అవుట్‌లెట్‌లలో భారతీయ ప్రయాణికులు డిజిటల్ చెల్లింపులు చేయడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. సెప్టెంబర్ 2025 నాటికి, భూటాన్, మారిషస్, నేపాల్, సింగపూర్, శ్రీలంక, ఫ్రాన్స్, యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ మరియు ఖతార్ అనే ఎనిమిది దేశాల్లో UPI చెల్లింపులు ఆమోదించబడ్డాయి.

ReadingRoomz

ఏపీ కరెంట్ అఫైర్స్

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ రెండు కీలక సవరణ బిల్లులను ఆమోదించింది

APSADA (స్టేట్ ఆక్వాకల్చర్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ) చట్టం, 2020 సవరణ
ఆక్వాకల్చర్ కార్యకలాపాలను క్రమబద్ధీకరించడానికి, లైసెన్సింగ్ విధానాలను సులభతరం
చేయడానికి మరియు కాలం చెల్లిన పదజాలాన్ని ఆధునీకరించడానికి. లైసెన్సు రుసుము +
50% ఆలస్య రుసుము (ప్రయోజనాలు ~20% రైతులకు) చెల్లింపుపై గడువు దాటిన
ఆక్వాకల్చర్ రైతులకు పాత రిజిస్ట్రేషన్ల ఆమోదం.
GSWS (గ్రామ సచివాలయాలు మరియు వార్డు సచివాలయాలు) చట్టం, 2023 సవరణ.